

FI lausuntopyyntö VV

1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Laukaan kunta	Vuokko Hiljanen	vuokko.hiljanen@laukaa.fi	27.3.2017	Kunnanhallitus

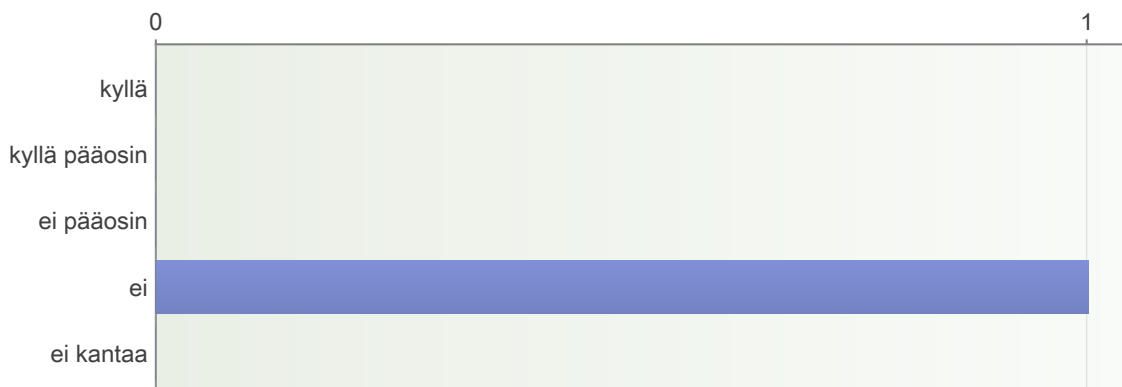
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

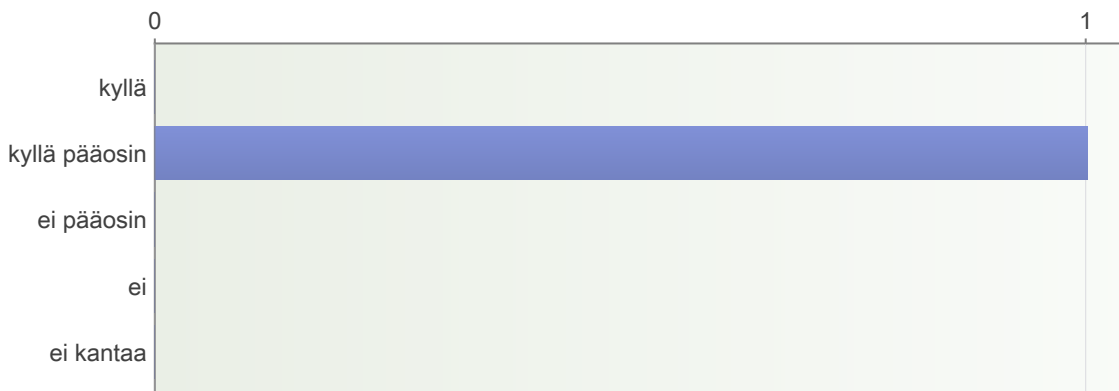
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen valmisteleva sote-uudistus ei kavenna ihmisryhmien ja eri alueiden välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja eikä paranna palveluiden yhdenvertaista saatavuutta. Esitettyssä aikataulussaan valinnanvapausuudistus kasvattaa maan eri osien välisiä eroja, mutta pidemmällä tähtäimellä valinnan vapauden lisääminen on kannatettavaa. Terveyserojen kaventamisen tavoitetta vastaan toimii myös se, että palveluketjujen ja -kokonaisuuksien hallinta on esitettyssä pirstaleisessa kokonaisuudessa vaikeaa. Uudistuksessa pitäisi ensin toteuttaa julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatio ja sen jälkeen siirtyä yksikanavaiseen rahoitukseen. Vasta myöhemmin olisi valinnanvapauden ja tuotannon monipuolistamisen aika, jotta uudistuksen läpivienti pysyy hallittuna.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus ja sen lisääminen on kannatettavaa, mutta pitää olla mahdollisuus myös vaihtaa palveluntuottajaa, mikäli asiakas/potilas ei koe saavansa asianmukaista palvelua ja koe saavansa vaikuttaa riittävästi palveluihinsa. Valintoja tehdään hoidon eri vaiheissa, mikä voi hämärtää kokonaisuutta ja integraatiota.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

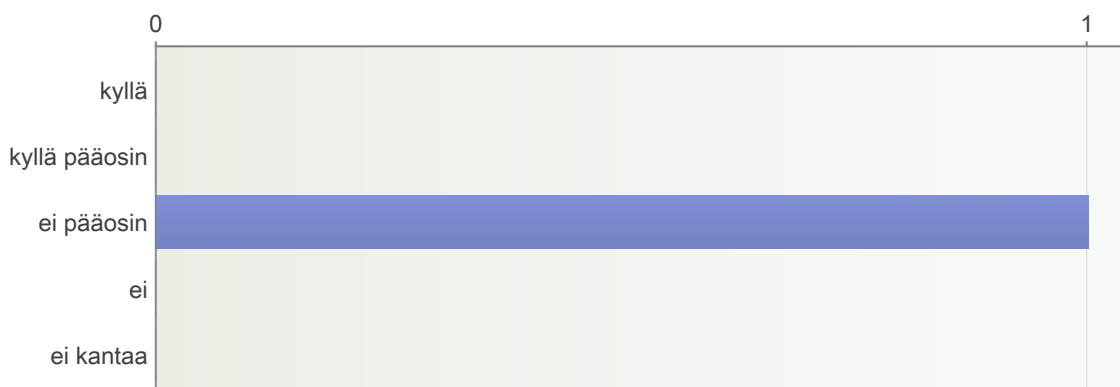
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasmaksujen ja asiakassetelien omavastuiden tulee olla kohtuullisia, etteivät ne rajoita valinnanvapautta. Julkisen liikenteen puuttuminen tai korkeaksi nousevat matkustuskustannukset eivät saa tulla esteeksi palveluihin hakeutumiselle ja valinnanvapauden käytölle, vaikka palvelutarjonta vaihtelee alueellisesti. Paljon riippuu siitä, mihin palveluihin ja millä aikataululla valinnanvapautta laajennetaan, sisällöllisesti ja maantieteellisesti. Kokonaisuus on vaikeaselkoinen ja monet asiakkaat tulevat tarvitsemaan ohjausta pystyäkseen valitsemaan itselleen parhaiten sopivia palveluja. Varsinkaan uudistuksen ensivaiheessa ei ole olemassa riittävästi tietoa eri palveluntarjoajista ja heidän palveluidensa vaikuttavuudesta, kun tutkimus-, seuranta- tai tilastotietojakaan ei ole. Henkilökohtaista budjettia koskeva sääntely on hyvin yleispiirteistä ja tällä säädöspohjalla toimivuus vaikuttaa epävarmalta.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

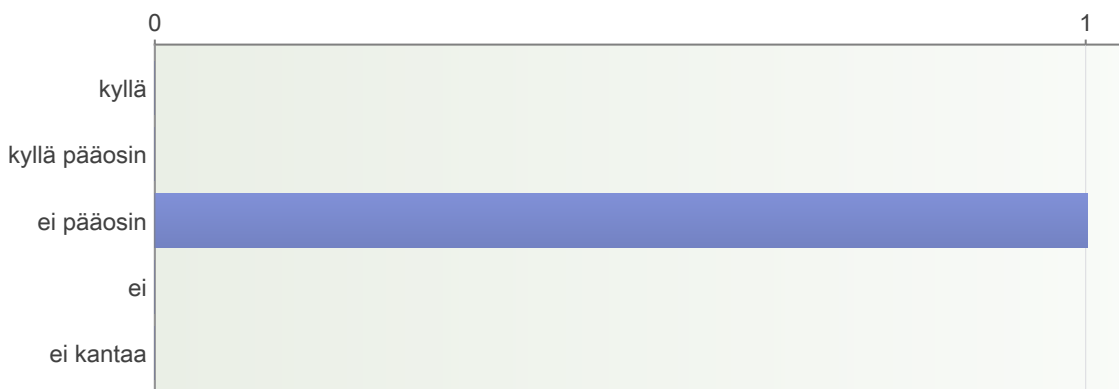
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen integraatio ja tiedonkulku eri toimijoiden kesken on varmistettava. Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelmien laatiminen tulee järjestää mahdollisuuksien mukaan lähipalveluna. Asiakassuunnitelmat tulee yhdistää eikä tehdä jokaisessa palvelussa omanlaista. Sosiaaliohjausta ja muita sosiaalipalveluja tulee saada vähintään nykyisellä tasolla ja sosiaalialan ammattihenkilöiden tuottamana. Erityisesti tahdonvastaisten hoitojen, palvelujen ja toimenpiteiden toteuttamisessa tulee varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio ja asiakkaan tarvitseman tuen riittävä taso.
Valinnanvapausmallissa palveluntuottajille maksettavien korvausten tason määrittäminen on erittäin vaativaa. Lisäksi korvauskokonaisuuden pitäisi kannustaa palveluntuottajia vaikuttavuuteen, niin että korvauksilla saataisiin mahdollisimman suuri terveyshyöty kansalaisille. Korvauksia koskevassa sääntelyssä ei näytä olevan mekanismeja tähän. Maakunnat saavat tietyissä rajoissa päättää tuottajille maksettavista korvauksista, mikä merkitsee erilaisten mallien syntymistä eri maakuntiin. Lisäksi näin suuressa muutoksessa kustannukset tulevat joka tapauksessa ensi alkuun nousemaan huomattavasti. Kolmen miljardin kustannuskehityssäästöt ovat ylioptimistisia, Kun otetaan huomioon kasvavat hallinto-, markkinointi- ja valvontamenot. Jos valtio vain vähentää maakunnille annettavaa perusrahoitusta 3 miljardilla eurolla, se jättää itse säästöjen toteuttamisen maakuntien harteille, mikä on pakko toteuttaa palveluverkkoa karsimalla, palveluiden saatavuutta heikentämällä ja asiakasmaksuja korottamalla. Kaikki tämä on ristiriidassa uudistuksen alkuperäisen tavoitteen eli terveysja hyvinvointierojen kaventamisen kanssa eri ihmisryhmien ja eri alueiden välillä.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

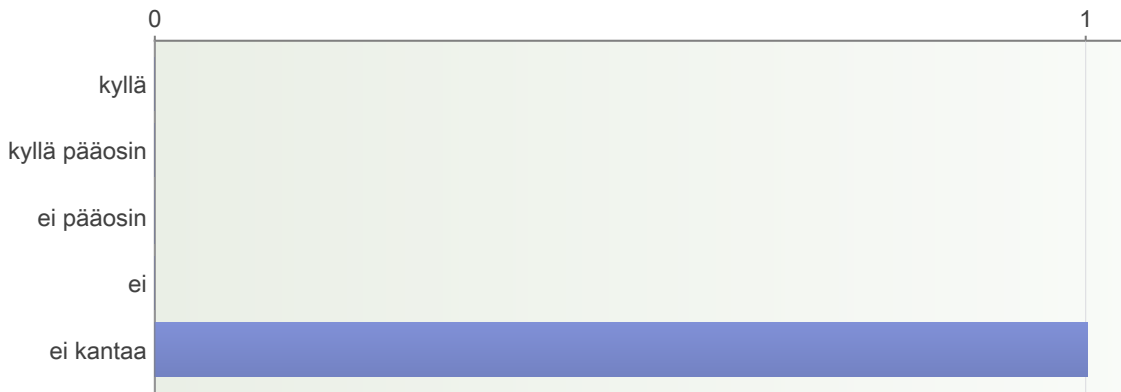
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nyt on paljon patoutunutta palvelutarvetta ja joihinkin palveluihin pitkät jonotusajat, näiden purkautuminen todennäköisesti ainakin alussa lisää kustannuksia. Kapitaatiokorvauksessa / painotuksissa on huomioitava runsaasti palveluja tarvitsevat henkilöt. Monituottajamalli voi tuottaa innovaatioita ja uusia taloudellisempia toimintamalleja mutta haasteena on valinnanvapausjärjestelmän moniportaisuus ja sen hallittavuus.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

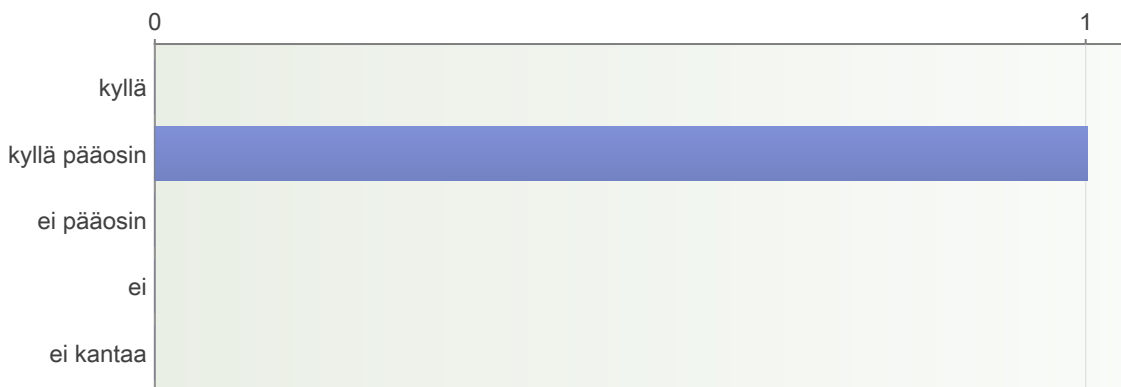
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riippuu siitä, miten vaivattomia ja vaikuttavia osallistumiskanavia luodaan. Asiakas voi myös valinnoillaan vaikuttaa palvelutuotantoon. Valtion vahva ohjaus voi rajoittaa maakuntien itsehallintoa.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

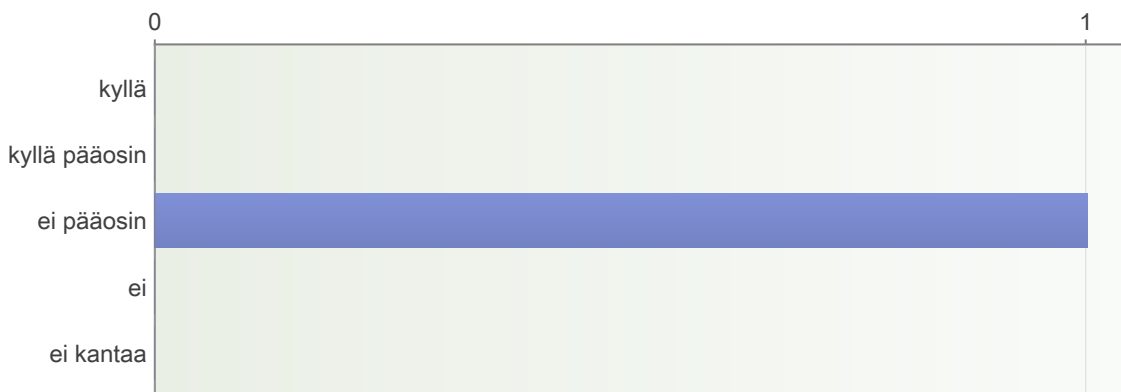
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onnistuessaan uudistus vahvistaa asiakaslähtöisyyttä ja asiakaskeskeisyyttä ja mahdollistaa uusien innovaatioiden käyttöönoton palvelutuotannossa.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

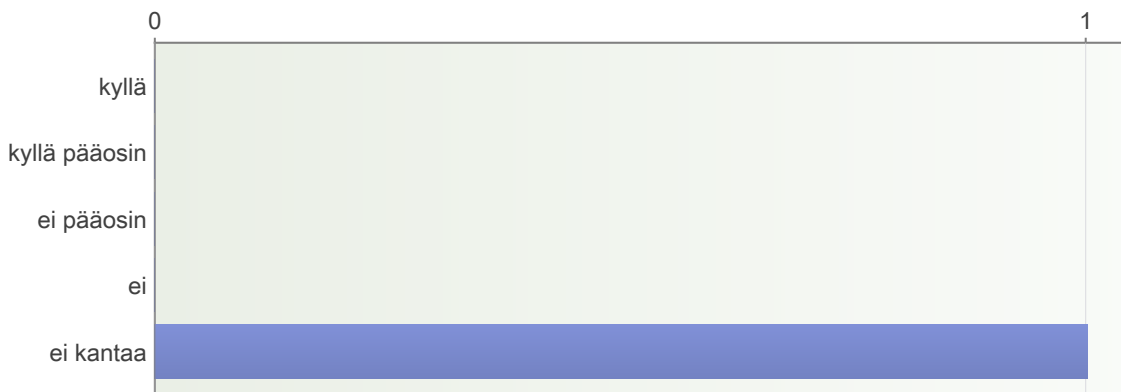
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalipalveluissa tehdään nyt vähäisistäkin, toki tarpeellisista palveluista viranomaispäätöksiä (esim. vanhusten ateriapalvelu) ja päätöksistä on muutoksenhaku- ja valitusoikeus. On syytä selkiyttää, mitkä palvelut tosiaan tarvitsevat viranomaisvallan käyttöä ja –päätöksiä ja mitä voisi hoitaa suoraan myös yhtiössä. Joidenkin palvelujen sijoittuminen kokonaisuuteen jää epäselväksi esim. työllisyyttä edistävät palvelut ja mielenterveystyö ja niiden yhteys aikuissosiaalityöhön tai oppilashuolto ja yhteys lastensuojeluun ja lapsiperhetyöhön.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelijärjestelmä on sinänsä selkeä, mutta maakunnan ohjaus-, valvonta- ja vaikutusmahdollisuus on vaikeasti toteutettavissa; laatua voi valvoa palveluntuottajarekisterin vaatimusten kautta, mutta miten koko maksusetelien myöntämiskäytäntöä voi valvoa ilman asianmukaisia sopimuksia.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

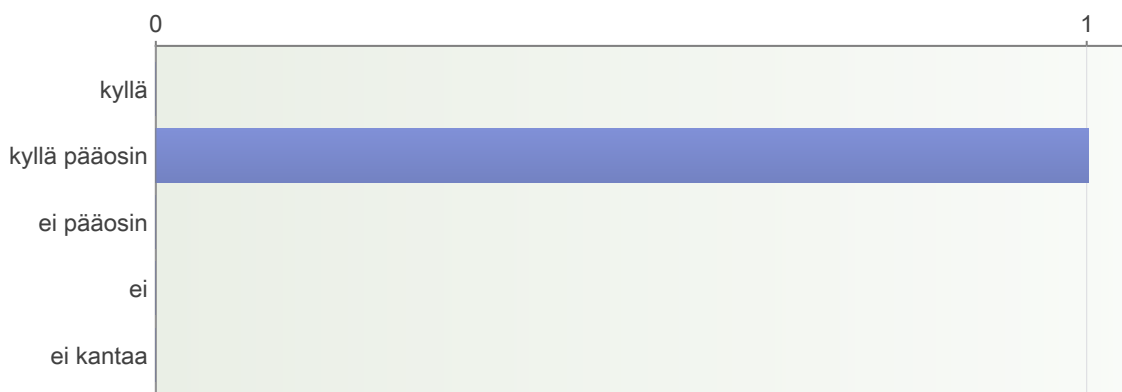
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tulee määritellä tarkemmat perusteet, missä tilanteissa ja mihin palveluihin maksuseteli on tarpeen myöntää ja miten palvelujen laatua valvotaan.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

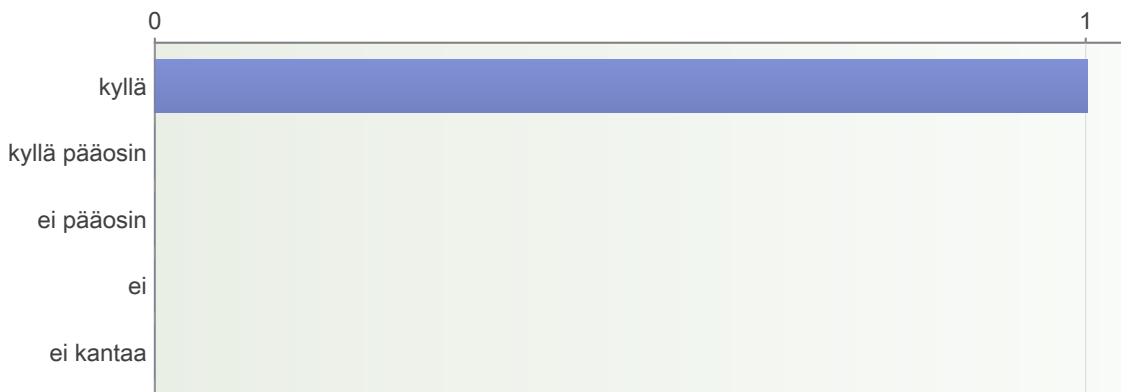
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tulisi olla pääosin yhdenvertaiset valinnanmahdollisuudet maakunnan eri osissa. Omavastuun tulee olla kohtuullinen. Parhaimmillaan valinnanvapaus oman palvelukokonaisuuden suhteen parantaa asiakkaan osallisuutta ja lisää vastuuta omasta hyvinvoinnista ja terveydestä.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

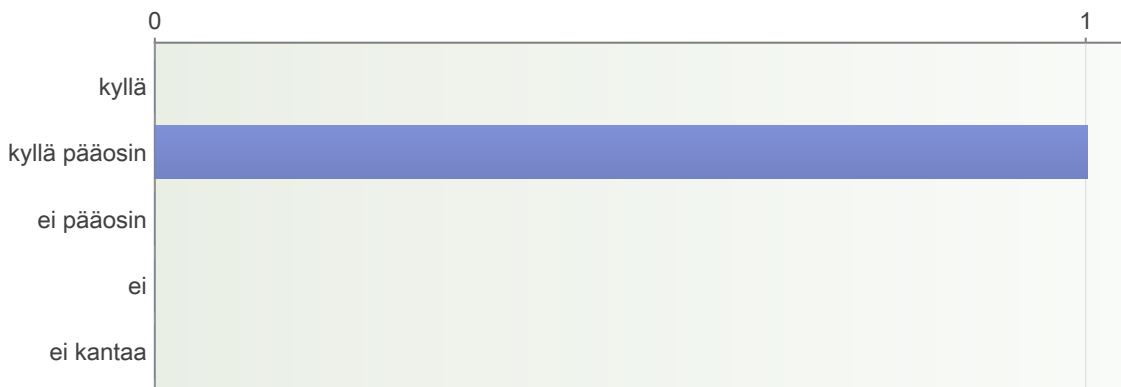

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

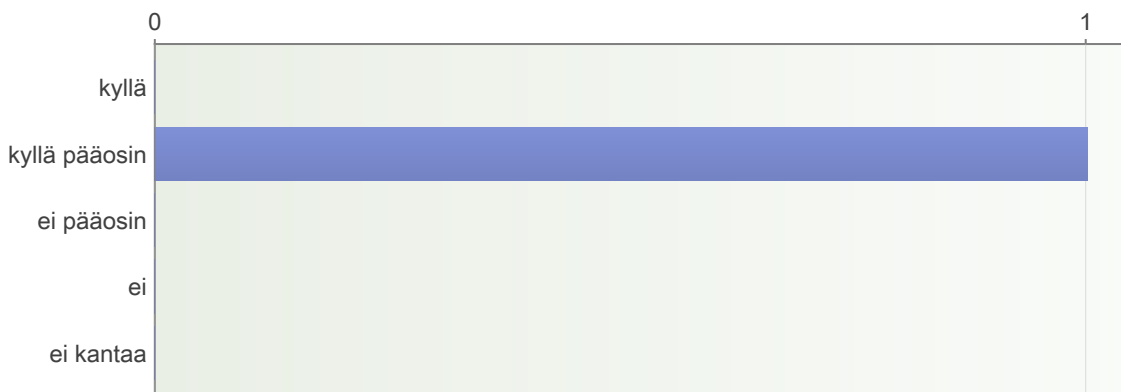
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasetelillä (ja maksusetelillä) tuotettaville palveluille tulee määritellä tarkemmin palvelun sisältö, määrä ja laatu ja varmistaa tasalaatuisuus eri tuottajien kesken.

30. 10b. Turvaako asiakasetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

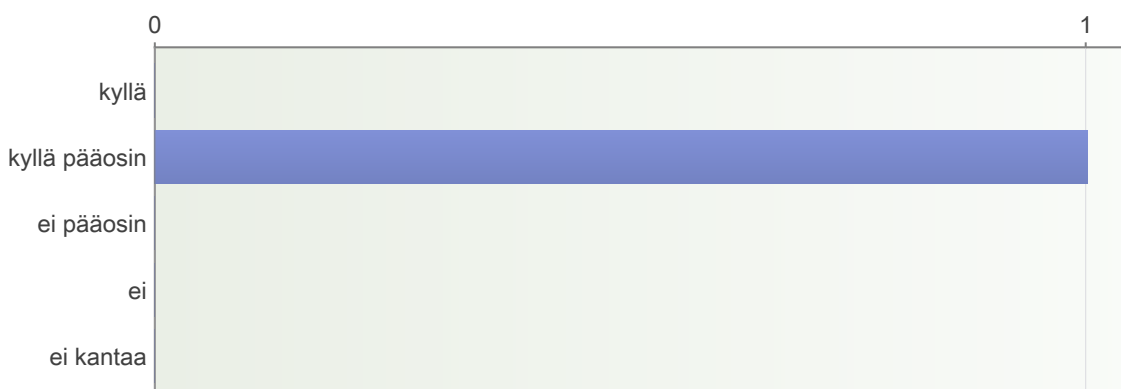
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan palvelukokonaisuus saattaa sisältää useita palveluntuottajia ja yhteenliittymiä ja alihankintaa, joten sopimuksilla on tärkeä merkitys seurannan ja valvonnan kannalta.

32. 10c. Ovatko asiakasetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelillä tuotettaville palveluille tulee määritellä tarkemmin palvelun sisältö, määrä ja laatu ja varmistaa tasalaatuisuus eri tuottajien kesken.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

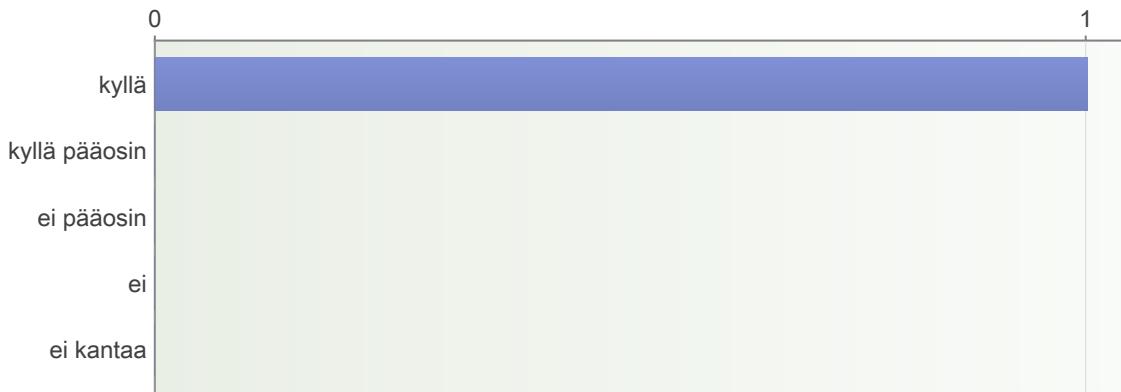
Vastaajien määrä: 1

- Paljon palveluja tarvitseville asiakasryhmille (esimerkiksi vaikeavammaisille) tarpeellinen vaihtoehto ja turvaa asiakkaan valinnanmahdollisuuksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

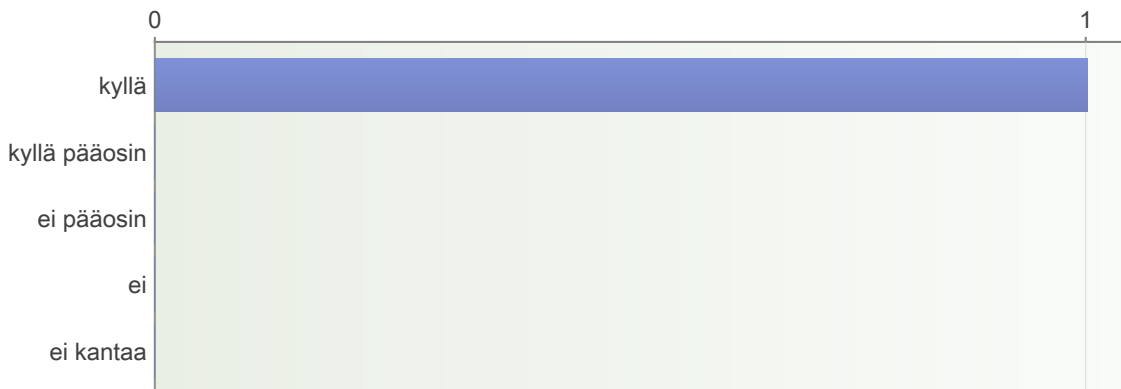
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Voi syntyä epäselvyyttä rooleista, jos asiakkaalla on edunvalvoja, tukihenkilö tai muu asioiden hoitaja. Maksetaanko päätöksenteon tukemisesta tukijalle korvausta?

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

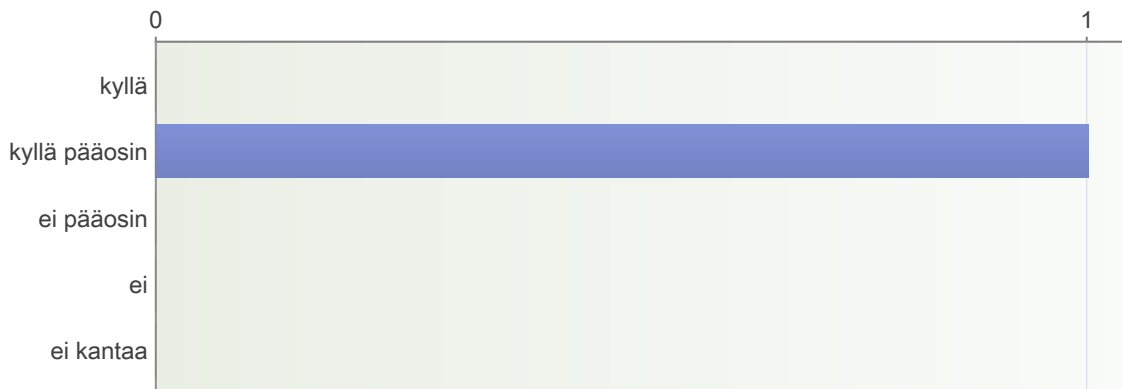
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluntuottajille asetettujen kriteereiden tulee olla asialliset ja riittävät mutta niiden ei tulisi aiheuttaa tarpeetonta karsintaa rekisteriin pääsemiselle.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

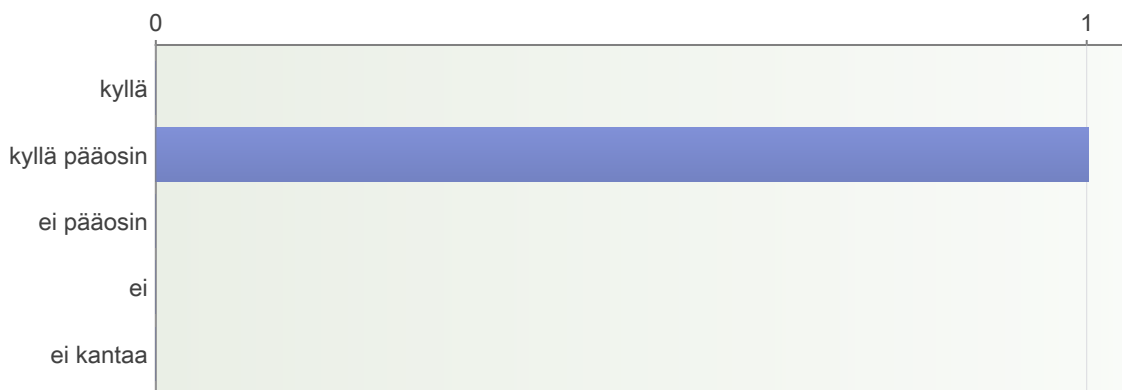
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Myös setelipalveluntuottajien kanssa tulisi tehdä sopimukset ja sovittava palvelun laadusta, määrästä ja tarpeesta.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

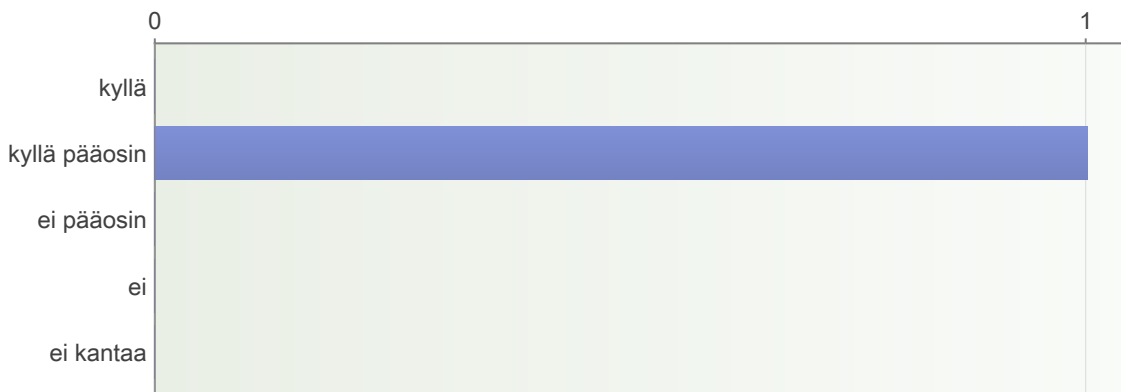
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan päätöksenteossa palvelujen sisältö ja laatu tulee määritellä asiakkaan näkökulmasta lähtien ja riippumatta tuottajista.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

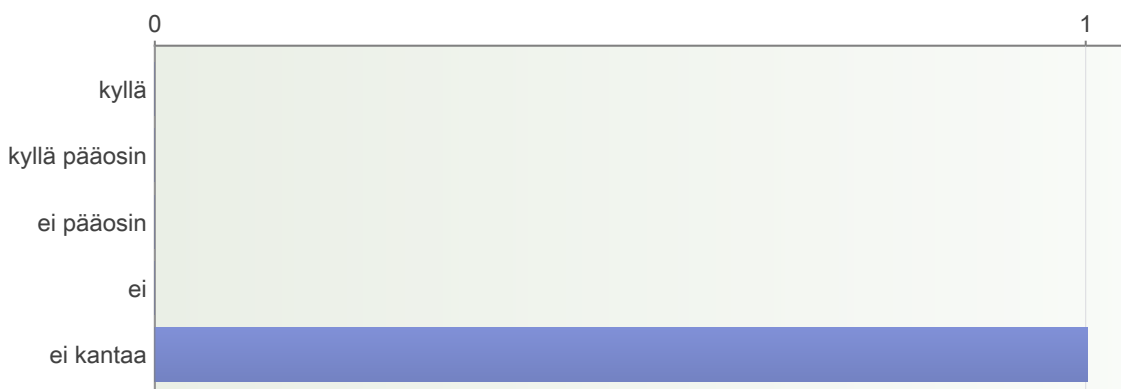
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onko maksun kiinteä osuus 4/5 määrästä liian suuri, kun maakuntien välillä on suuria eroja mm. sairastavuudessa ja asukastiheydessä?

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

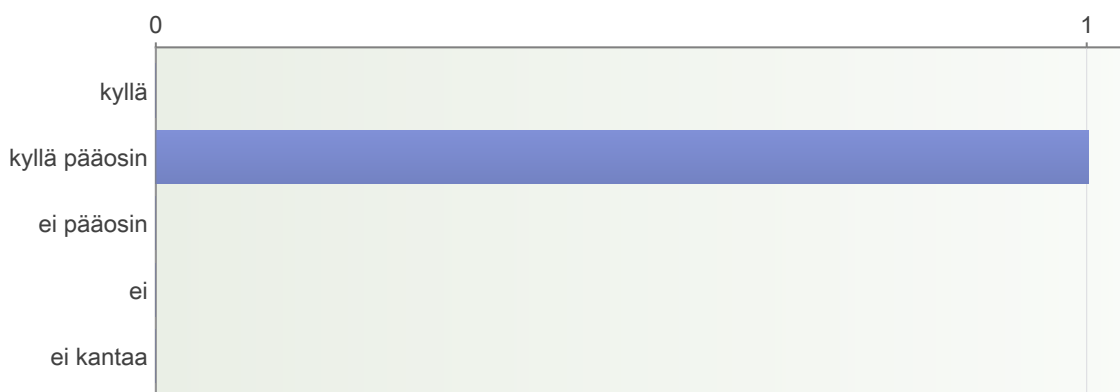
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- THL:n määrittelyistä painotuskertoimista ei ole vielä tarkempaa tietoa.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

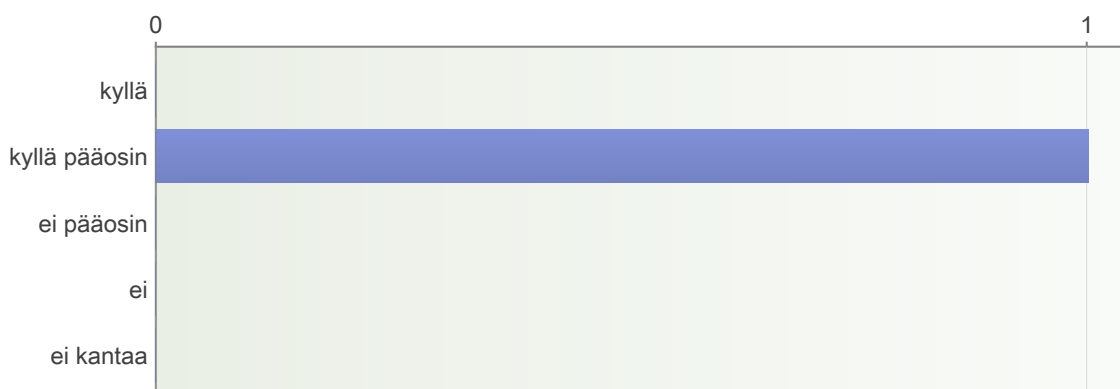
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan yhtiöt tulisi perustaa mahdollisimman pian lain voimaan tultua. Kilpailuasetelma yksityisiin palveluihin nähden tulisi varmistaa esim. siirtymäsäännöksellä.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riippuu valtion rahoituksen tasosta.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

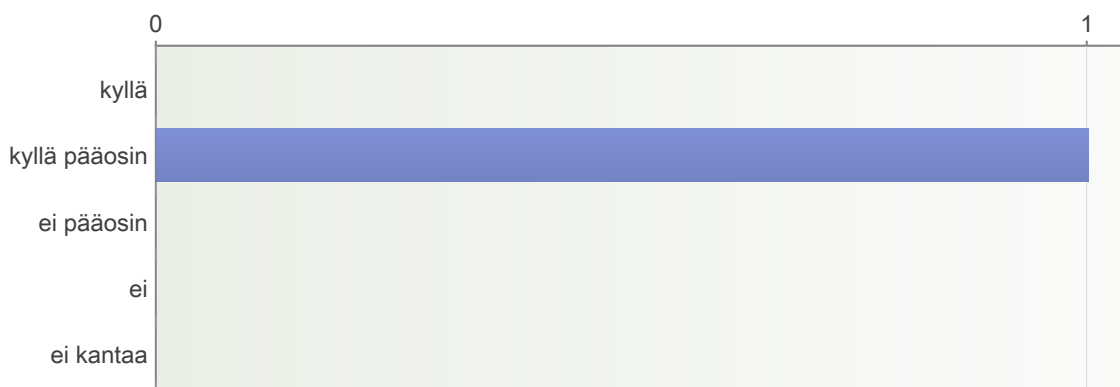
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluntuottajille maksettavien korvausten määräytymisperusteilla ja tasolla on olennainen vaikutus markkinoiden syntymiseen.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Toimivat ja toimijoille kustannustehokkaat ICT-järjestelmät takaavat, että kaiken kokoisilla palveluntuottajilla on mahdollisuus tarjota palveluitaan ja yhtenäinen tiedonkulku ja hoitoketju säilyy asiakkaan osalta. Tämä on mahdollisuus erityisesti pienille asuinalueille, missä todennäköisesti suurin osa toimijoista on pieniä toiminimiyrittäjiä ja pieniä osakeyhtiöitä.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienet tuottajat toimivat todennäköisesti alihankkijoina ja / tai maksusetelillä tai asiakassetelillä hankittavien palvelujen tuottajina. Mahdollisuus rekisteröityä palveluntuottajaksi myös yhdessä.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Ei vastauksia.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

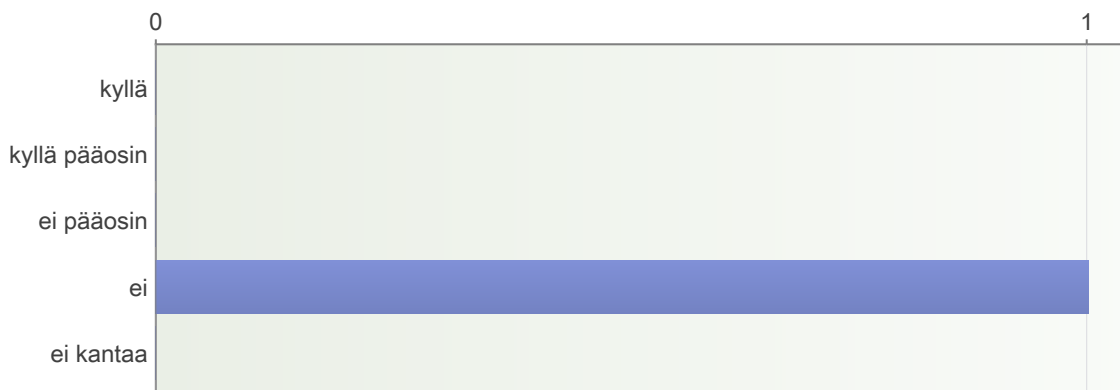

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lopullista arviointia vaikutuksista ei voine tehdä ennen kuin lait on vahvistettu lopulliseen muotoonsa ja sittenkin vasta sitten, kun järjestelmää on toteutettu käytännössä.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.